

Олександр М. Розумний*

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО РИНКУ

У статті досліджено стратегічні напрями розвитку високотехнологічних ринків в умовах посилення глобальної конкуренції, прискорення науково-технічного прогресу та трансформації економічних систем під впливом цифровізації. Високотехнологічні ринки розглядаються як складні динамічні структури, що формуються на перетині інноваційної діяльності, наукових досліджень та комерціалізації новітніх розробок. Їх розвиток визначається здатністю економічних суб'єктів до генерації знань, швидкого впровадження технологічних рішень і створення продукції з високою доданою вартістю. Обґрунтовано, що ключовим стратегічним вектором розвитку таких ринків є інноваційна орієнтація, яка передбачає безперервне оновлення технологічної бази, формування ефективної інфраструктури інновацій та посилення взаємодії між бізнесом, наукою і державними інституціями. Особлива увага приділяється ролі цифрових технологій, які виступають каталізатором структурних змін, забезпечуючи інтеграцію ринкових учасників у єдині екосистеми та прискорюючи процеси трансферу знань. У роботі також розглянуто значення глобалізаційних процесів, що сприяють розширенню високотехнологічних ринків та посиленню міжнародної конкуренції. Встановлено, що стратегічний розвиток цих ринків залежить від рівня інвестицій в науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, розвитку людського капіталу та формування сприятливого інституційного середовища. Важливим чинником визначено також здатність підприємств до адаптації та швидкого реагування на технологічні виклики. Зроблено висновок, що розвиток високотехнологічних ринків є ключовим фактором забезпечення економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності національних економік. Його ефективність визначається здатністю до стратегічного планування, інтеграції інновацій у виробничі процеси та формування стійких механізмів взаємодії між наукою, бізнесом і державою.

Ключові слова: високотехнологічний ринок, IT-сфера, інновації, стратегії, інноваційний розвиток, цифрові технології, цифрова економіка, цифровізація, розвиток, стратегічний розвиток, інноваційна діяльність, інноваційна активність, ефективність.

Табл. 3. Літ. 14.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-296-505-516

* <https://orcid.org/0009-0002-6984-7907>

Oleksandr Rozumnyi

STRATEGIC DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF HIGH-TECH MARKET

The article examines the strategic directions of development of high-tech markets in the context of increasing global competition, accelerating scientific and technological progress and transformation of economic systems under the influence of digitalization. High-tech markets are considered as complex dynamic structures that are formed at the intersection of innovation, scientific research and commercialization of new developments. Their development is determined by the ability of economic entities to generate knowledge, quickly implement technological solutions and create products with high added value. It is substantiated that the key strategic vector of development of such markets is innovation orientation, which involves continuous updating of the technological

* West Ukrainian National University, Ternopil. Ukraine.

base, formation of an effective innovation infrastructure and strengthening of interaction between business, science and state institutions. Particular attention is paid to the role of digital technologies, which act as a catalyst for structural changes, ensuring the integration of market participants into single ecosystems and accelerating knowledge transfer processes. The paper also examines the importance of globalization processes that contribute to the expansion of high-tech markets and the strengthening of international competition. It is established that the strategic development of these markets depends on the level of investment in research and development, human capital development and the formation of a favorable institutional environment. The ability of enterprises to adapt and respond quickly to technological challenges is also identified as an important factor. It is concluded that the development of high-tech markets is a key factor in ensuring economic growth and increasing the competitiveness of national economies. Its effectiveness is determined by the ability to strategic planning, integration of innovations into production processes and the formation of sustainable mechanisms of interaction between science, business and the state.

Keywords: high-tech market, IT sector, innovations, strategies, innovative development, digital technologies, digital economy, digitalization, development, strategic development, innovative activity, innovative activity, efficiency.

Peer-reviewed, approved and placed: 15.02.2026

Постановка проблеми. Формування високотехнологічних ринків відбувається в умовах глибокої трансформації сучасної економіки, базисом якої є знання, інновації та цифрові технології. Проте цей процес супроводжується низкою суперечностей, що ускладнюють визначення чітких стратегічних орієнтирів розвитку. З одного боку, спостерігається стрімке зростання науково-технічного потенціалу, розширення сфер застосування інновацій і поява нових технологічних укладів. З іншого є нерівномірність розвитку країн і регіонів, обмеженість ресурсів та інституційна нестабільність, що створюють суттєві бар'єри для повноцінного формування високотехнологічних ринків.

Однією з ключових проблем є фрагментарність розвитку інноваційної інфраструктури. У багатьох випадках наукові дослідження, бізнес-сектор і державні інституції функціонують недостатньо узгоджено, що призводить до розриву між створенням нових технологій і їх практичним впровадженням. Відсутність ефективних механізмів трансферу знань та комерціалізації результатів наукової діяльності суттєво уповільнює розвиток високотехнологічних ринків.

Суттєвою проблемою також виступає нерівномірність доступу до інноваційних ресурсів, зокрема фінансування, кваліфікованих кадрів та сучасної технологічної бази, що обмежує можливості окремих економічних суб'єктів брати активну участь у формуванні високотехнологічного середовища та посилює концентрацію інноваційного потенціалу в окремих центрах. У результаті виникає дисбаланс у розвитку ринків, що негативно впливає на їхню загальну ефективність.

Додаткової складності додає високий рівень невизначеності, характерний для високотехнологічних секторів. Швидка зміна технологічних стандартів, короткі життєві цикли інноваційних продуктів і зростання глобальної конкуренції ускладнюють формування стабільних стратегічних орієнтирів. Підприємства та держави змушені діяти в умовах постійного перегляду пріоритетів, що підвищує ризики стратегічних помилок.

Окремо слід окреслити проблему недостатньої узгодженості стратегічного планування розвитку високотехнологічних ринків на різних рівнях управління. Відсутність цілісної довгострокової політики, що поєднує національні, галузеві та корпоративні інтереси, призводить до розпорошення зусиль і зниження ефективності інноваційної діяльності. Саме тому, слід зауважити, що представлені проблеми та неузгодженості підкреслюють необхідність та актуальність поточного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасний науковий дискурс у сфері цифрових сервісів, платформної економіки та цифрової трансформації характеризується посиленням міждисциплінарності, розширенням аналітичних підходів та переходом від описових моделей до системного дослідження цифрових екосистем. Узагальнення представлених праць дозволяє виділити ключові концептуальні напрями, що формують теоретико-методологічну базу дослідження цифрових сервісів і платформ.

Одним із фундаментальних напрямів є дослідження інтеграції омніканальних моделей взаємодії бізнесу та споживача. У роботі Herhausen D. та співавторів [1] концептуалізовано підхід «bricks-and-clicks», у межах якого онлайн- та офлайн-канали розглядаються як єдина інтегрована система створення цінності. Методологічна значущість дослідження полягає у переході від розгляду каналів як автономних структур до аналізу їх синергетичної взаємодії в межах єдиної роздрібної архітектури.

Подальший розвиток теорії цифрових систем управління простежується у роботі Krysovatyu A. та співавторів [2], де досліджено вплив цифрової економіки на фінансовий менеджмент глобальних корпорацій. Важливим є висновок про те, що цифровізація змінює не лише інструментарій фінансового управління, але й його інституційну логіку, зміщуючи акцент із ретроспективного аналізу на прогнозно-адаптивні моделі.

Дослідження Ptashchenko O. та співавторів [3, 4, 5, 13] методологічно доводять, що важливим є підхід до маркетингових стратегій як до динамічних, даноорієнтованих систем, що функціонують у режимі постійної адаптації до змін цифрового середовища, а також, що цифрові технології виступають ключовим фактором структурних змін на ринку праці.

Суттєвий внесок у розвиток теорії цифрової конкуренції зроблено у дослідженні Reznikova N. та співавторів [6, 7], де ринок даних та інформаційних технологій інтерпретується як простір глобального технологічного суперництва.

Українські наукові дослідження цифрового маркетингу (Білик В.В., Сергієнко О.А., Крупенна І.А. [8]; Вдовічена О.Г., Дюгованець О.М., Чернова І.В. [9]; Витвицька О. та ін. [10]) концентруються на трансформації комунікаційних моделей підприємств. У цих роботах цифровий маркетинг розглядається як системоутворюючий елемент конкурентної стратегії бізнесу, що базується на інтеграції аналітики даних, соціальних медіа та автоматизованих платформ управління взаємодією зі споживачем. Окремо підкреслюється зростання ролі цифрових інструментів в умовах кризових явищ, що актуалізує питання адаптивності маркетингових стратегій.

Розвиток теоретичних підходів до цифрового маркетингу також простежується у праці Ковальчук С.В. та співавторів [11], де обґрунтовано

його роль у міжнародній бізнес-активності підприємств. У роботі Панченка В. та співавторів [12] досліджено інституційні аспекти соціально-економічного розвитку в умовах глобальних викликів. Автори підкреслюють, що цифровізація виступає не лише технологічним, а й інституційним процесом, який потребує модернізації управлінських та регуляторних механізмів на макrorівні. В роботі Шталь Т. та співавторів [14] представлено особливості розвитку регіональних високотехнологічних ринків та відповідної високотехнологічної інфраструктури.

Таким чином, сучасні дослідження формують концептуальне підґрунтя, у межах якого цифрові сервіси та платформи розглядаються як комплексні соціально-економічні системи, що визначають нову архітектуру глобальної економіки, трансформують управлінські практики та створюють передумови для формування цифрового суспільства нового типу. Саме тому, представлене дозволяє виокремити новітній уточнюючий вектор дослідження в даній проблематиці.

Мета дослідження. Метою представленої роботи є визначення особливостей розвитку сучасного високотехнологічного ринку та його стратегічних напрямів.

Основні результати дослідження. Високотехнологічні ринки у сучасній економіці постають не просто як сукупність галузей із підвищеним рівнем наукоємності, а як багатовимірні системи, що функціонують на стику знань, інновацій та підприємницької ініціативи. Їхня природа визначається постійною динамікою змін, де ключовими рушіями виступають науково-дослідні розробки, технологічні прориви та здатність до швидкої комерціалізації ідей [1, 2, 5]. У цьому середовищі формується нова логіка економічного розвитку, в якій вирішальне значення має не обсяг виробництва, а рівень інтелектуалізації створюваної вартості.

Однією з базових характеристик високотехнологічних ринків є їхня системна складність. Вона проявляється у великій кількості взаємопов'язаних елементів таких, як наукові установи, університети, інноваційні підприємства, венчурні інвестори, державні інституції, які спільно формують інноваційну екосистему [12]. Така екосистема функціонує за принципами відкритості та взаємодії, що дозволяє забезпечити швидкий обмін знаннями і ресурсами. Водночас така складність породжує високий рівень невизначеності, що вимагає від учасників ринку гнучкості та здатності до стратегічного передбачення.

Важливим аспектом є роль знань як ключового виробничого ресурсу. Якщо в індустріальній економіці домінували матеріальні фактори, то у високотехнологічному середовищі пріоритет зміщується у бік інтелектуального капіталу [12]. Саме він визначає здатність компаній створювати інноваційні продукти, які мають високу додану вартість і здатні конкурувати на глобальних ринках. При цьому значення набуває не лише створення знань, а й ефективність їхнього поширення та використання. Механізми трансферу технологій, ліцензування, партнерства між наукою та бізнесом стають ключовими інструментами економічного розвитку.

Особливе місце у функціонуванні високотехнологічних ринків займає інноваційна інфраструктура. Технопарки, бізнес-інкубатори, акселератори,

наукові кластери та цифрові платформи створюють середовище, у якому інновації можуть швидко проходити шлях від ідеї до ринкового продукту [14]. Вони сприяють концентрації ресурсів, зниженню витрат на запуск нових проєктів і формуванню сприятливого інвестиційного клімату. Важливу роль відіграє також венчурний капітал, який бере на себе ризики фінансування інновацій на ранніх стадіях розвитку.

Динаміка розвитку високотехнологічних ринків значною мірою визначається глобальними процесами. Інтернаціоналізація наукових досліджень, розвиток цифрових комунікацій та зростання мобільності людського капіталу сприяють формуванню глобальних інноваційних мереж. У цих умовах конкуренція відбувається не лише між компаніями, а й між національними економіками, які прагнуть залучити таланти, інвестиції та технології [7]. Країни, що активно підтримують розвиток науки та інновацій, отримують стратегічні переваги у вигляді зростання продуктивності, підвищення рівня життя та зміцнення позицій на світових ринках.

Водночас високотехнологічні ринки характеризуються значною турбулентністю. Швидкі технологічні зміни можуть призводити до появи нових лідерів і втрати позицій традиційними гравцями, що особливо помітно у сферах, пов'язаних із цифровими технологіями, штучним інтелектом, біоінженерією та робототехнікою. У таких умовах критично важливою стає здатність до адаптації, швидкого навчання та інтеграції нових рішень у бізнес-процеси.

Також важливим є інституційний вимір розвитку високотехнологічних ринків. Ефективна державна політика, спрямована на підтримку інновацій, розвиток освіти та захист прав інтелектуальної власності, створює необхідні умови для їхнього зростання. Регуляторне середовище має бути достатньо гнучким, щоб не стримувати інновації, але водночас забезпечувати баланс інтересів усіх учасників ринку. Особливого значення набуває підтримка фундаментальних досліджень, які є джерелом довгострокових технологічних проривів.

Проблематика розвитку високотехнологічних ринків також включає низку викликів. Серед них є нерівномірність доступу до технологій між різними країнами та регіонами, ризики монополізації, кібербезпека, а також етичні аспекти використання новітніх технологій. Окремо варто відзначити проблему кадрового забезпечення: сучасна економіка потребує фахівців із міждисциплінарними знаннями, здатних працювати в умовах невизначеності та швидких змін. Саме тому у таблиці 1 представимо узагальнені характеристики високотехнологічного ринку.

Отже, високотехнологічні ринки виступають одним із ключових факторів трансформації глобальної економіки. Вони формують нову парадигму розвитку, у якій інновації стають головним джерелом конкурентних переваг. Ефективне функціонування цих ринків можливе лише за умови гармонійної взаємодії науки, бізнесу та держави, що забезпечує безперервний процес створення, поширення та використання знань.

Також, слід зауважити, що конкурентоспроможність визначається не стільки наявністю ресурсів, скільки здатністю до системної інноваційної

трансформації. За таких умов інноваційна орієнтація виступає ключовим стратегічним вектором, який задає напрям розвитку як окремих підприємств, так і національних економік загалом. Це стосується формування моделі господарювання, де інновації не є епізодичним явищем, а інтегровані у всі рівні економічної діяльності від фундаментальних досліджень до комерціалізації кінцевого продукту.

Таблиця 1. Узагальнені характеристики високотехнологічного ринку, узагальнено автором на основі [1-14]

Критерій	Характеристика	Вплив на розвиток
Основний ресурс	Інтелектуальний капітал, знання, інновації	Визначає конкурентоспроможність та швидкість розвитку
Тип продукції	Високотехнологічна, наукоємна продукція	Формує високу додану вартість
Рівень ризику	Високий через невизначеність результатів інновацій	Стимулює розвиток венчурного фінансування
Швидкість змін	Дуже висока	Вимагає постійної адаптації та навчання
Роль держави	Стратегічна підтримка, регулювання, інвестиції в науку	Створює умови для інноваційного розвитку
Джерела фінансування	Венчурний капітал, гранти, приватні інвестиції	Забезпечують запуск і масштабування інновацій
Інфраструктура	Технопарки, інкубатори, кластери	Сприяє комерціалізації розробок
Глобалізація	Високий рівень інтеграції у світові ринки	Посилює конкуренцію та кооперацію
Кадрові вимоги	Висококваліфіковані спеціалісти	Визначає потребу у розвитку освіти
Ключові ризики	Технологічна залежність, кіберзагрози, нерівність доступу	Впливають на стабільність ринку

Сутність інноваційної орієнтації полягає також у безперервному оновленні технологічної бази, що охоплює не лише модернізацію виробничих процесів, але й переосмислення підходів до управління, організації праці та взаємодії з ринком [5]. У високотехнологічному середовищі життєвий цикл технологій скорочується до мінімуму, а отже, підприємства змушені постійно інвестувати у дослідження та розробки, впроваджувати нові рішення та адаптуватися до змін. Така динаміка формує нову парадигму конкуренції, де перемагає не той, хто має більші ресурси, а той, хто швидше генерує та реалізує інноваційні ідеї.

Одним із визначальних чинників реалізації інноваційної стратегії є наявність розвиненої інфраструктури. Інноваційна інфраструктура охоплює широкий спектр інституційних елементів від науково-дослідних установ і університетів до технопарків, стартап-інкубаторів, акселераційних програм і венчурних фондів. Їхня роль полягає у створенні сприятливого середовища для виникнення, розвитку та масштабування інновацій. Вони забезпечують доступ до фінансових ресурсів, експертної підтримки, ринків збуту та партнерських мереж, що значно знижує ризики інноваційної діяльності [14].

Особливого значення набуває взаємодія між бізнесом, наукою та державними інституціями. Така триєдина модель співпраці формує основу інноваційної екосистеми, де кожен із суб'єктів виконує взаємодоповнюючу функцію. Науковий сектор генерує нові знання та технологічні рішення, бізнес забезпечує їхню практичну реалізацію та виведення на ринок, а держава створює нормативно-правові та економічні умови, що стимулюють інноваційну активність. Ефективність цієї взаємодії значною мірою визначає швидкість технологічного розвитку та здатність економіки до структурної модернізації.

У сучасних умовах ключовим каталізатором трансформацій виступають цифрові технології. Їх вплив охоплює всі аспекти функціонування високотехнологічних ринків починаючи від виробництва і логістики до маркетингу та управління. Цифровізація сприяє створенню єдиних інформаційних просторів, у межах яких відбувається інтеграція учасників ринку у складні мережеві екосистеми. Це дозволяє забезпечити оперативний обмін даними, підвищити прозорість бізнес-процесів і значно скоротити транзакційні витрати.

Також, зауважимо, що завдяки розвитку цифрових платформ трансфер знань набуває принципово нового характеру. Інформація поширюється значно швидше, а доступ до неї отримує ширше коло користувачів. Це сприяє активізації інноваційної діяльності, оскільки зменшуються бар'єри для входу на ринок і зростає кількість учасників, здатних генерувати нові ідеї. При цьому зростає значення таких технологій, як великі дані, штучний інтелект, хмарні обчислення та Інтернет речей, які забезпечують глибоку аналітику, автоматизацію процесів і підвищення ефективності управлінських рішень.

Цифрова трансформація також змінює саму логіку створення вартості. Замість традиційних лінійних моделей виробництва дедалі більшого поширення набувають платформенні та екосистемні підходи, де ключову роль відіграє взаємодія між користувачами, розробниками та постачальниками послуг [6]. У таких моделях цінність формується не лише через виробництво продукту, а й через створення середовища для обміну ресурсами та знаннями.

Важливим фактором розвитку високотехнологічних ринків є глобалізація, яка відкриває нові можливості для масштабування інновацій та інтеграції у світові економічні процеси. Міжнародна кооперація дозволяє об'єднувати ресурси різних країн, прискорювати наукові дослідження та підвищувати ефективність інноваційної діяльності. Водночас глобалізація посилює конкуренцію, що змушує компанії постійно вдосконалювати свої технології та бізнес-моделі.

У глобальному середовищі конкурентна боротьба виходить за межі окремих компаній і охоплює цілі національні економіки. Країни, які інвестують у розвиток науки, освіти та цифрової інфраструктури, отримують суттєві переваги. Вони стають центрами тяжіння для інноваційного бізнесу, залучають таланти та формують потужні технологічні кластери. Водночас існує ризик посилення нерівності між країнами, оскільки доступ до ресурсів і технологій залишається нерівномірним.

Також слід звернути увагу на виклики, що супроводжують розвиток високотехнологічних ринків. Серед них є кіберзагрози, проблеми захисту

інтелектуальної власності, етичні аспекти використання новітніх технологій, а також залежність від глобальних технологічних ланцюгів. У таких умовах важливим стає забезпечення технологічного суверенітету та формування власного інноваційного потенціалу. В таблиці 2 узагальнено стратегічні фактори розвитку високотехнологічних ринків.

Таблиця 2. Стратегічні фактори розвитку високотехнологічних ринків, авторське узагальнення на основі [1-14]

Стратегічний фактор	Зміст	Основні інструменти реалізації	Очікуваний результат
Інноваційна орієнтація	Безперервне створення та впровадження нових технологій	R&D, стартапи, інноваційні проєкти	Зростання конкурентоспроможності
Оновлення технологічної бази	Модернізація виробництва та управління	Автоматизація, цифровізація, нові матеріали	Підвищення продуктивності
Інноваційна інфраструктура	Формування середовища для розвитку інновацій	Технопарки, інкубатори, венчурні фонди	Прискорення комерціалізації
Взаємодія «бізнес–наука–держава»	Координація дій ключових суб'єктів	Партнерства, гранти, держпідтримка	Синергія та ефективність розвитку
Цифрові технології	Інтеграція учасників у цифрові екосистеми	AI, Big Data, IoT, платформи	Оптимізація процесів і рішень
Трансфер знань	Передача технологій і компетенцій	Ліцензування, колаборації, кластери	Прискорення інновацій
Глобалізація	Інтеграція у світові ринки	Міжнародні проєкти, експорт технологій	Розширення ринків збуту
Конкурентне середовище	Посилення боротьби за ресурси та ринки	Інноваційні стратегії, диференціація	Підвищення якості продукції
Людський капітал	Розвиток компетенцій і знань	Освіта, STEM, безперервне навчання	Формування інноваційного потенціалу
Ризики та виклики	Технологічні, економічні та соціальні загрози	Кібербезпека, регулювання, політика	Стабільність та безпека розвитку

Отже, інноваційна орієнтація виступає фундаментальною основою розвитку високотехнологічних ринків, визначаючи їхню здатність до адаптації, зростання та конкуренції. Вона реалізується через комплекс взаємопов'язаних механізмів щодо оновлення технологічної бази, розвиток інфраструктури, посилення міжсекторальної взаємодії та впровадження цифрових рішень. Глобалізаційні процеси, у свою чергу, розширюють можливості розвитку, водночас підвищуючи вимоги до ефективності та інноваційності економічних систем.

Також зауважимо, незважаючи на значну кількість наукових досліджень, присвячених проблематиці інноваційного розвитку, питання комплексної

оцінки взаємодії зазначених факторів та їх впливу на формування стратегічних орієнтирів розвитку високотехнологічних ринків залишається недостатньо розкритим. Більшість існуючих підходів зосереджуються на окремих аспектах, не враховуючи їх системного взаємозв'язку, що обмежує можливості формування ефективної економічної політики та управлінських рішень.

За таких умов особливої актуальності набуває розроблення методичного підходу, який дозволяє здійснити комплексну оцінку стратегічного розвитку високотехнологічних ринків на основі інтеграції ключових детермінант. Такий підхід має забезпечити не лише діагностику поточного стану, але й створити аналітичну основу для формування обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на стимулювання інноваційної активності, розвиток людського капіталу та вдосконалення інституційного середовища.

Саме тому в таблиці 3 представимо етапи методичного підходу. Сутність підходу полягає у комплексній оцінці чотирьох базових детермінант: інвестицій у НДДКР, рівня розвитку людського капіталу, якості інституційного середовища та адаптивності підприємств. На відміну від фрагментарних підходів, запропонована модель методичного підходу передбачає їх одночасний аналіз із урахуванням взаємного впливу.

Таблиця 3. Етапи методичного підходу щодо комплексної оцінки стратегічного розвитку високотехнологічних ринків, авторська розробка

Етап	Зміст	Інструменти	Результат
Аналітичний	Оцінка стану ринку	Система індикаторів, статистика	Виявлення проблем
Оцінювальний	Розрахунок інтегрального показника здійснюється за формулою: $ICP = (I_1 \times \alpha_1) + (I_2 \times \alpha_2) + (I_3 \times \alpha_3) + (I_4 \times \alpha_4)$ де: I_1 — рівень інвестицій у НДДКР I_2 — розвиток людського капіталу I_3 — якість інституційного середовища I_4 — адаптивність підприємств α — вагові коефіцієнти (визначаються експертно або економетрично)	Моделювання, вагові коефіцієнти	Комплексна оцінка
Стратегічний	Формування сценаріїв	Прогнозування, сценарний аналіз	Вибір напрямку розвитку
Інструментальний	Реалізація політик	Інвестиції, освіта, регулювання	Активізація розвитку
Моніторинг	Контроль і коригування	KPI, аналітика	Стійкість системи

Ключова відмінність запропонованого підходу полягає у поєднанні ресурсного та поведінкового вимірів, що поряд із традиційними факторами (інвестиції, освіта, інституції) враховується адаптивність підприємств як динамічна характеристика. Саме вона визначає здатність економічної системи не лише розвиватися, а й ефективно реагувати на технологічні виклики.

Висновки. Доцільно зазначити, що розвиток високотехнологічних ринків виступає одним із визначальних чинників формування сучасної моделі економічного зростання, орієнтованої на знання, інновації та інтелектуальний капітал. Саме такі ринки забезпечують створення продукції з високою доданою вартістю, стимулюють структурну модернізацію економіки та сприяють посиленню позицій держави у глобальному конкурентному середовищі.

Ефективність їх функціонування безпосередньо залежить від якості стратегічного планування, яке має враховувати не лише поточні економічні умови, але й довгострокові технологічні тренди. Високотехнологічні ринки потребують проактивного підходу до управління, що передбачає здатність передбачати зміни, формувати гнучкі стратегії розвитку та оперативно адаптуватися до нових викликів. За таких умов особливого значення набуває інтеграція інновацій у виробничі процеси, яка забезпечує підвищення продуктивності, оптимізацію витрат і створення нових ринкових можливостей.

Зауважимо, що ключовим чинником довгострокової стійкості високотехнологічних ринків є розвиток людського капіталу та інвестиції у науково-дослідну сферу. Без належного кадрового потенціалу та фінансової підтримки інновацій неможливо забезпечити безперервність технологічного прогресу. Водночас важливою умовою виступає формування ефективного інституційного середовища, яке гарантує захист прав інтелектуальної власності, сприяє розвитку підприємництва та забезпечує доступ до ресурсів.

Таким чином, розвиток високотехнологічних ринків слід розглядати як комплексний процес, що поєднує стратегічне бачення, інноваційну активність і міжсекторальну взаємодію. Його успішна реалізація створює передумови для формування конкурентоспроможної економіки, здатної не лише реагувати на глобальні виклики, але й формувати власні траєкторії розвитку. У цьому полягає їх ключове значення як драйвера економічного зростання та основи довгострокового прогресу національних економік.

1. Herhausen D., Binder J., Schoegel M., Herrmann A. (2015) Integrating Bricks with Clicks: Retailer-Level and Channel-Level Outcomes of Online–Offline Channel Integration. *Journal of Retailing*. Vol. 91, No. 2. P. 309–325.

2. Krysovaty A., Ptashchenko O., Ivashchenko O., Karp V., Kurtsev O. (2025) The Influence Of Digital Economy On Financial Management And Analysis: Transforming Business Processes In Global Enterprises. *International Journal for Quality Research*. 19(3) 873–886, DOI: 10.24874/IJQR19.03-13, <https://www.ijqr.net/paper.php?id=1275>, <https://www.ijqr.net/journal/v19-n3/13.pdf>

3. Ptashchenko O., Reznikova N., Kotsur A., Kyrylenko S., Grod M. (2025) Implementation of international marketing tools in the field of high technologies. 2025 15th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT). Page (s) : 340-343, DOI: 10.1109/ACIT65614.2025.11185732

4. Ptashchenko, O., Fedorovych, I., Gavkalova, N., & Kaplun, Y. (2025). Human Capital in the Digital Economy: The Impact of Technology on the Labor Market in Agriculture and Logistics. *Indian Journal of Information Sources and Services*, 15(3), 450–456. <https://doi.org/10.51983/ijiss-2025.IJISS.15.3.50>

5. Ptashchenko, O., Rozumnyi, O., Aliiev, E. ., Vovk, V. ., & Shersheniuk, O. (2025). Digital Entrepreneurship Within International Business Landscape: Implications for Marketing Strategies. *International Journal of Economic Sciences*, 14(1), 274–291. <https://doi.org/10.31181/ijes1412025200>

6. Reznikova N., Ptashchenko O., Ptashchenko L. Beyond Industry 4.0 And Competition: Data And Information Technology Markets As A Battlefield For Digital Leadership. Vol. 1 No. 163 (2025): Actual Problems of International Relations. P. 152-166, DOI: <https://doi.org/10.17721/apmv.2025.163.1.152-166>

7. Reznikova, N., Grod, M. (2024) Institutionalization of climate change combat in the EU and socio-economic effects of industry decarbonization. *Actual Problems of International Relations*, vol. 158, no. 1, pp. 59–69. <https://doi.org/10.17721/apmv.2024.158.1.59-69>

8. Білик В.В., Сергієнко О.А., Крупенна І.А. (2020) Інструменти цифрового маркетингу в умовах трансформації комунікацій сучасної організації. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2020. Випуск 825. С. 33–40. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1465>

9. Вдовічена О.Г., Дюгованець О.М., Чернова І.В. (2022) Digital-маркетинг як інструмент ефективності та конкурентоспроможності сучасного бізнесу: особливості та перспективи впровадження в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 2. С. 81–87. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.2.81>

10. Витвицька О.М., Суворова С.Г., Кориюгін А.В. (2022) Вплив цифрового маркетингу на розвиток підприємства в умовах війни. *Економіка та суспільство*. Випуск 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/1518/1460>

11. Ковальчук С.В., Ковінько О.М., Лісовський І.В. Роль цифрового маркетингу в активізації міжнародної бізнес-діяльності підприємств. *Маркетинг і цифрові технології*. 2018. № 2 (1). С. 55–73. DOI: 10.15276/mdt.2.1.2018.4

12. Панченко В., Птащенко О., Резнікова Н., Карп В. (2025) Багатомірність проблем соціально-економічного розвитку в умовах глобальних викликів: інституційні рамки політики модернізації. *Економічний простір*. 199. 86–98. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.199.86-98>

13. Птащенко О., Карп В. (2023) Особливості реалізації новітніх технологій на міжнародному ринку: маркетинговий аспект. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. №5 (322). С. 170–176. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-322-5-28> URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=19396>

14. Шталь Т., Зайцев Ю. (2024). Розвиток урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки та інклюзивності. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*, 2(14), 465–474. <https://doi.org/10.32750/2024-0241>

1. Herhausen D., Binder J., Schoegel M., Herrmann A. (2015) Integrating Bricks with Clicks: Retailer-Level and Channel-Level Outcomes of Online–Offline Channel Integration. *Journal of Retailing*. Vol. 91, No. 2. P. 309–325.

2. Krysovaty O., Ptashchenko O., Ivashchenko O., Karp V., Kurtsev O. (2025) The Influence Of Digital Economy On Financial Management And Analysis: Transforming Business Processes In Global Enterprises. *International Journal for Quality Research*. 19(3) 873–886, DOI: 10.24874/IJQR19.03-13, <https://www.ijqr.net/paper.php?id=1275>, <https://www.ijqr.net/journal/v19-n3/13.pdf>

3. Ptashchenko O., Reznikova N., Kotsur A., Kyrylenko S., Grod M. (2025) Implementation of international marketing tools in the field of high technologies. 2025 15th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT). Page (s) : 340-343, DOI: 10.1109/ACIT65614.2025.11185732

4. Ptashchenko, O., Fedorovych, I., Gavkalova, N., & Kaplun, Y. (2025). Human Capital in the Digital Economy: The Impact of Technology on the Labor Market in Agriculture and Logistics. *Indian Journal of Information Sources and Services*, 15(3), 450–456. <https://doi.org/10.51983/ijiss-2025.IJISS.15.3.50>

5. Ptashchenko, O., Rozumnyi, O., Aliiev, E. ., Vovk, V. ., & Shersheniuk, O. (2025). Digital Entrepreneurship Within International Business Landscape: Implications for Marketing Strategies. *International Journal of Economic Sciences*, 14(1), 274–291. <https://doi.org/10.31181/ijes1412025200>

6. Reznikova N., Ptashchenko O., Ptashchenko L. Beyond Industry 4.0 And Competition: Data And Information Technology Markets As A Battlefield For Digital Leadership. Vol. 1 No. 163 (2025): Actual Problems of International Relations. P. 152-166, DOI: <https://doi.org/10.17721/apmv.2025.163.1.152-166>
7. Reznikova, N., Grod, M. (2024) Institutionalization of climate change combat in the EU and socio-economic effects of industry decarbonization. Actual Problems of International Relations, vol. 158, no. 1, pp. 59-69. <https://doi.org/10.17721/apmv.2024.158.1.59-69>
8. Bilyk V.V., Serhiienko O.A., Krupenna I.A. (2020) Instrumenty tsyvrovoho marketynhu v umovakh transformatsii komunikatsii suchasnoi orhanizatsii. Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. 2020. Vypusk 825. S. 33-40. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1465>
9. Vdovichena O.H., Diuhovanets O.M., Chernova I.V. (2022) Digital-marketynh yak instrument efektyvnosti ta konkurentospromozhnosti suchasnoho biznesu: osoblyvosti ta perspektyvy vprovadzhennia v Ukraini. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2022. № 2. S. 81-87. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.2.81>
10. Vytvytska O.M., Suvorova S.H., Koriuhin A.V. (2022) Vplyv tsyvrovoho marketynhu na rozvytok pidpriemstva v umovakh viiny. Ekonomika ta suspilstvo. Vypusk 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/1518/1460>
11. Kovalchuk S.V., Kovinko O.M., Lisovskyi I.V. Rol tsyvrovoho marketynhu v aktyvizatsii mizhnarodnoi biznes-diialnosti pidpriemstv. Marketynh i tsyvrovi tekhnolohii. 2018. № 2 (1). S. 55-73. DOI: 10.15276/mdt.2.1.2018.4
12. Panchenko V., Ptashchenko O., Reznikova N., Karp V. (2025) Bahatovymirnist problem sotsialno-ekonomichnoho rozvytku v umovakh hlobalnykh vyklykiv: instytutsiini ramky polityky modernizatsii. Ekonomichnyi prostir. 199. 86-98. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.199.86-98>
13. Ptashchenko O., Karp V. (2023) Osoblyvosti realizatsii novitnikh tekhnolohii na mizhnarodnomu rynku: marketynhovi aspekt. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky. 2023. №5 (322). С. 170-176. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-322-5-28> URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=19396>
14. Shtal T., Zaitsev Yu. (2024). Rozvytok urbanistychnoho rehionu v umovakh tsyvrovoi ekonomiky ta inkluzyvnosti. Yevropeyskyi naukovyi zhurnal Ekonomichnykh ta Finansovykh innovatsii, 2(14), 465-474. <https://doi.org/10.32750/2024-0241>